

ที่ นศ ๐๐๒๓.๓/ว ๕๒๒

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
จังหวัดนครศรีธรรมราช
ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง กรรมสิทธิ์ถนนในที่ดินวัด

เรียน ท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ นศ ๐๐๓๔/๑๑๒๕
ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ด้วยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รับแจ้งจากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ว่าในปัจจุบันได้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง ได้ดำเนินการก่อสร้างถนนภายในที่ดินของวัด โดยไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาในภายหลัง โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณและเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินอันมีถนนตั้งอยู่เหนือที่ดินนั้น ในการนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราชขอเรียนว่า ตามมาตรา ๓๔ แห่ง พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่ดินของวัด (อันรวมถึงวัดร้าง) ย่อมไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ไปให้แก่ผู้ใดได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เว้นแต่กระทำโดยพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา (เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้องและได้รับคำขาดกรรมแล้วจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ) อันไม่มีบุคคลใดสามารถยกอายุความขึ้นมาต่อสู้ในเรื่องที่ดินดังกล่าวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือวัดได้ เป็นผลให้ที่ดินวัดกลายเป็นทรัพย์สินนอกพาณิชย์ ตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่แม้จะมีถนนอันประชาชนได้ใช้ประโยชน์ตั้งอยู่เหนือที่ดินของวัด ก็ย่อมไม่มีผลให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของวัดตกไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของวัดส่วนที่ถนนตั้งอยู่

เพื่อให้การดำเนินการก่อสร้างถนนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และถูกต้อง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงขอแจ้งกรรมสิทธิ์ถนนในที่ดินวัดเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรามไทย์ ศรีวิสุทธิ)
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๖๑๔๔

๐-๗๕๓๕-๖๓๗๕ ต่อ ๑๕ , ๒๐

ที่ นศ ๐๐๓๔/๑๑๒๕

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๖๒

สำนักงานส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขที่รับ 13635
วันที่ 7 พ.ย ๖๕๖๒
เวลา
E

จำนวน ๑ ชุด

เรื่อง กรรมสิทธิ์ถนนในที่ดินวัด

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

ด้วยในปัจจุบันปรากฏว่า ได้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง ได้ดำเนินการก่อสร้างถนนภายในที่ดินของวัด โดยไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาในภายหลัง โดยเฉพาะเรื่องของงบประมาณและเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินอันมีถนนตั้งอยู่เหนือที่ดินนั้น

ในการนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ขอเรียนว่า ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่ดินของวัด (อันรวมถึงวัดร้าง) ย่อมไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ไปให้แก่ผู้ใดได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เว้นแต่กระทำได้โดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา (เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้องและได้รับคำผาติกรรมแล้วจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ) อันไม่มีบุคคลใดสามารถยกอายุความขึ้นมาต่อสู้ในเรื่องที่ดินดังกล่าวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือวัดได้ เป็นผลให้ที่ดินวัดกลายเป็นทรัพย์สินนอกพาณิชย์ ตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่แม้จะมีถนนอันประชาชนได้ใช้ประโยชน์ตั้งอยู่เหนือที่ดินของวัด ก็ย่อมไม่มีผลให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของวัดตกไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของวัดส่วนที่ถนนตั้งอยู่ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความกรุณาแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังกัดทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพ ภูรัตนโอภา)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
เลขที่รับ
วันที่
เวลา

พระราชบัญญัติ
คณะสงฆ์
พ.ศ. ๒๕๐๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕
เป็นปีที่ ๑๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของสภาาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔

มาตรา ๔ ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดา
กฎกระทรวง สันชาตินิติ กติกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับและระเบียบ
เกี่ยวกับคณะสงฆ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้คงใช้บังคับ
ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม
พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับหรือระเบียบของมหาเถรสมาคมยกเลิก หรือมีความอย่าง
เดียวกัน หรือขัดหรือแย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๔ บรรดาอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ใน
สันชาตินิติ กติกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับคณะ
สงฆ์ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใดหรือคณะกรรมการสงฆ์ใดซึ่งไม่มีในพระราชบัญญัตินี้
นี้ ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจกำหนดโดยกฎหมายมหาเถรสมาคมให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่ง
ใด รูปใดหรือหลายรูปร่วมกันเป็นคณะตามที่เห็นสมควรได้

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๙/ตอนที่ ๑๑๕/ฉบับพิเศษ หน้า ๒๙/๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๒๘ พระภิกษุรูปใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นบุคคลล้มละลาย ต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

มาตรา ๒๙ พระภิกษุรูปใดถูกจับโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวและเจ้าอาวาสแห่งวัดที่พระภิกษุรูปนั้นสังกัดไม่รับมอบตัวไว้ควบคุม หรือพนักงานสอบสวนไม่เห็นสมควรให้เจ้าอาวาสรับตัวไปควบคุม หรือพระภิกษุรูปนั้นมีได้สังกัดในวัดใดวัดหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจัดดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้

มาตรา ๓๐ เมื่อจะต้องจำคุก กักขังหรือขังพระภิกษุรูปใดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล มีอำนาจดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้ และให้รายงานให้ศาลทราบถึงการสละสมณเพศนั้น

หมวด ๕

วัด

มาตรา ๓๑^{๖๓} วัดมีสองอย่าง

(๑) วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

(๒) สำนักสงฆ์

ให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล

เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป

มาตรา ๓๒ การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิกวัด และการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณียุบเลิกวัด ทรัพย์สินของวัดที่ถูกยุบเลิกให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง

มาตรา ๓๒ ทวิ^{๖๔} วัดใดเป็นวัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัย ในระหว่างที่ยังไม่มีการยุบเลิกวัด ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*มีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งที่วัด ที่ธรณีสงฆ์และทรัพย์สินของวัดนั้นด้วย

การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ที่วัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด มีดังนี้

(๑) ที่วัด คือที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น

^{๖๓} มาตรา ๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๖๔} มาตรา ๓๒ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) ที่ธรณีสงฆ์ คือที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด

(๓) ที่กัลปนา คือที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัดหรือพระศาสนา

มาตรา ๓๔^{๒๔} การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้กระทำได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคสอง

การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้องและได้รับคำผัดกรรมจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ห้ามมิให้บุคคลโดยกายุคความขึ้นต่อผู้กับวัดหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ* แล้วแต่กรณี ในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง

มาตรา ๓๕^{๒๖} ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลาง เป็นทรัพย์สินซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบการบังคับคดี

มาตรา ๓๖ วัดหนึ่งให้มีเจ้าอาวาสรูปหนึ่ง และถ้าเป็นการสมควรจะให้มีรองเจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗ เจ้าอาวาสมีหน้าที่ ดังนี้

- (๑) บำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี
- (๒) ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ญุมมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม
- (๓) เป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์
- (๔) ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

มาตรา ๓๘ เจ้าอาวาสมีอำนาจ ดังนี้

- (๑) ห้ามบรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งมิได้รับอนุญาตของเจ้าอาวาสเข้าไปอยู่อาศัยในวัด
- (๒) สั่งให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งไม่อยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสออกไปเสียจากวัด
- (๓) สั่งให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยในวัด ทำงานภายในวัด หรือให้ทำทัณฑ์บนหรือให้ขอขมาโทษในเมื่อบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ในวัดนั้นประพฤติผิดคำสั่งเจ้าอาวาสซึ่งได้สั่งโดยชอบด้วยพระธรรมวินัย ญุมมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ไม่มีเจ้าอาวาสหรือเจ้าอาวาสไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าอาวาส การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในญุมมหาเถรสมาคม

^{๒๔} มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๒๖} มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕